

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

ОСВІТНЬО - ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Фінанси, банківська справа та страхування»

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
Кваліфікація: магістр з фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ ДДМА

Голова Вченої ради

/В.Д. Ковальов/

(протокол № 8 від "29" березня 2018 р.)

Освітня програма вводиться в дію з "01" вересня 2018 р.

Ректор /В.Д. Ковальов/

(наказ № 35 від "07" травня 2018 р.)

Краматорськ, 2018 рік

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма є документом, який регламентує нормативні компетентності, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги щодо підготовки магістрів у галузі 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Освітньо-професійна програма заснована на компетентністному підході підготовки магістра у галузі 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Порядок розробки, експертизи, затвердження і внесення змін у освітню програму регулюється «Положенням організацію навчального процесу у Донбаській державній машинобудівній академії».

Програма погоджена з вченою радою факультету, схвалена Науково - методичною радою та затверджена Вченою радою ДДМА. Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Донбаської державної машинобудівної академії.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Карабедянець Л.В. - начальник фінансово-економічного управління ПАТ «Новокраматорський машинобудівний завод», м. Краматорськ, канд. екон. наук, доцент

2. Улященко Л.А. – заступник директора з економічних питань ПАТ «Енергомашспецсталь», м. Краматорськ.

3. Бутко А.К. - директор Донецького обласного управління ПАТ «Ощадбанк», м. Краматорськ

1. Профіль освітньо-професійної програми магістра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

№ п.п	Характеристика	Зміст характеристики
1	2	3
1 - Загальна інформація		
1	Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Донбаська державна машинобудівна академія МОНУ, факультет економіки та менеджменту, кафедра фінансів, банківської справи та підприємництва
2	Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти - «магістр» Кваліфікація – «магістр з фінансів, банківської справи та страхування»
3	Офіційна назва освітньої програми	Освітньо - професійна програма другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
4	Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання - 1 рік 4 місяці
5	Наявність акредитації, акредитаційна інституція	Назва організації - Акредитаційна комісія України, Країна – Україна, Період акредитації – 5 років
6	Цикл/рівень	НРК України - 7 рівень, FQ-EHEA - другий цикл, EQF LLL -7 рівень
7	Передумови	Наявність ступеня бакалавра Вступні іспити з фаху та іноземної мови. Решта вимог визначаються правилами прийому на освітньо-професійну програму магістра.
8	Мова(и) викладання	Українська, англійська
9	Термін дії освітньої програми	2017 - 2021рр.
10	Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.dgma.donetsk.ua
2 - Мета освітньої програми		
11	Загальна мета програми	забезпечення освітньо-професійної підготовки в галузі фінансів, банківської справи та страхування, підтримка магістра у виконанні ним освітньо-професійної програми, що орієнтована на отримання нових науково-професійних знань теоретичного та прикладного характеру, вмінні застосовувати творчий підхід при вирішенні конкретних професійних завдань, пов'язаних з дослідженнями у сфері фінансів, банківської справи та страхування, створення передумов самостійної та командної роботи при виконанні професійних завдань, отримання нових знань, підготовка та захист магістерської кваліфікаційної роботи. Освітньо-професійна програма забезпечує здобуття поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь, навичок у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що дає можливість самостійно та ефективно виконувати завдання відповідного рівня професійної діяльності, які орієнтовані на дослідження й вирішення складних завдань, прийняття фінансово-правових рішень.

3. Характеристика освітньої програми		
1	2	3
12	Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Спеціалізації: 01 - Фінансова аналітика та управління фінансами суб'єктів підприємницької діяльності, 02 - Банківська справа, фінансове посередництво та страхування, 03 - Управління місцевими, державними та міжнародними фінансами. Об'єкт вивчення та діяльності: устрій, принципи й механізми функціонування та розвитку фін. систем. Цілі навчання: здобуття знань і умінь у сфері фінансів, банківської справи та страхування на макро- і мікрорівнях, що надасть можливість самостійно здійснювати дослідження фінансових систем, розв'язувати складні спеціалізовані та управлінські завдання, наукові і прикладні проблеми при впровадженні інновацій в професійну діяльність у динамічному середовищі. Теоретичний зміст предметної області ґрунтується на теоріях і концепціях фінансової науки, які визначають тенденції і закономірності функціонування й розвитку фінансів, банківської справи та страхування. Методи, методики та технології: методи, методики та технології фінансової науки і практики. Інструменти: інформаційно-аналітичні програмні продукти та системи.</p>
13	Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна програма магістра. Відповідно до МСКО освітньо-професійна програма має наукову та прикладну орієнтацію. Змістове наповнення програми передбачає надання магістрам оптимальних та збалансованих знань та навичок, необхідних для здійснення професійного та наукового пошуку, синтезу обґрунтованих ідей в галузі фінансів, банківської справи та страхування. ОПП орієнтована на оволодіння поглибленими знаннями щодо системи фінансового аналізу та менеджменту в діяльності підприємств, організацій та установ реального та фінансового секторів економіки; навичками застосування сучасних методів і методичних підходів щодо формування фінансової тактики та стратегії з метою прийняття обґрунтованих управлінських рішень.</p>
14	Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Спеціальна освіта та професійна підготовка в області фінансів, банківської справи та страхування. Ключові слова: фінанси, фінансовий ринок, фінансова ситема, бюджет, банківська справа, кредитування, страхування, інвестування, оподаткування, фінансова звітність, аналіз, облік, менеджмент.</p>

1	2	3
15	Особливості програми	Особливістю програми є акцент на антикризовий фінансовий менеджмент, забезпечення фінансово-економічної стійкості, рівноваги, безпеки, ресурсосбереження в галузі фінансів, банківської справи та страхування. Орієнтована на глибоку спеціальну підготовку сучасних суб'єктів фінансового управління, здатних до швидкої адаптації до вимог сучасного бізнес-середовища. Враховує діючі вимоги до вирішення практичних питань шляхом ув'язки програми підготовки з сучасними програмами обробки фінансово-облікової інформації. Програма реалізується в активному дослідницькому середовищі.
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
16	Придатність до працевлаштування	<p>Випускник може займати первинні посади (згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08)): законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі). Керівники підприємств, установ, організацій (12): керівники підприємств, установ, організацій (Директор) (1210.1), керівники різних основних підрозділів (Начальник) (1229.1), керівники функціональних підрозділів (Начальник) (1231). Керівник проектів та програм (1238), Керівник інших функціональних підрозділів (1239), Керівник малих підприємств (Директор) (13). Професіонали: викладачі вищих навчальних закладів (2310): асистент, викладач вищого навчального закладу (2310.2). Науковий співробітник, науковий співробітник-консультант (2359.1).</p> <p>Працевлаштування на підприємствах будь-якої організаційно-правової форми (комерційні, некомерційні, державні, муніципальні) усіх галузей і форм власності, в яких випускники працюють на посадах фінансових директорів підприємств, банківських установ, страхових компаній, головних бухгалтерів; фахівців в органах державної фіскальної служби, державної фінансової інспекції, казначейства, а також в ін. органах держ. та муніципального управління; фінансово-кредитних установах; науково-дослідницьких організаціях і установах системи вищої освіти.</p> <p>Місця працевлаштування. Посади в органах Міністерства фінансів, Державної фіскальної служби України, інших міністерствах, відомствах, управліннях та відділах місцевих державних адміністрацій і виконавчих комітетів місцевих рад, підприємствах і організаціях всіх галузей сфери матеріального виробництва різних форм власності і господарювання, бюджетних організаціях і установ, посади у відділах наукових установ, профільних кафедрах університетів.</p>

1	2	3
17	Подальше навчання	Можливість навчання за програми: НРК України - 8 рівень, FQ-EHEA - третій цикл, EQF LLL -8 рівень
5 - Викладання та оцінювання		
18	Викладання та навчання	Студентсько-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через цільову індивідуальну підготовку під конкретне робоче місце. Проблемні, інтерактивні, інформаційно-комп'ютерні, колективні технології навчання. Навчання проводиться у формах: лекції, семінарські заняття, практичні заняття, виконання курсових робіт, дослідницькі роботи, самостійна робота, індивідуальна науково-дослідна робота, проходження практик, консультації, підготовка кваліфікаційної (магістерської) роботи.
19	Оцінювання	Усне та письмове опитування, тести, презентація наукової роботи, захист курсових робіт, захист магістерської роботи, заліки, екзамени.
20	Система оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 4-бальною національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); 2- рівневою національною шкалою (зараховано / незараховано); 100-бальною; шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX)
6 - Програмні компетентності		
21	Інтегральна компетентність	Вміння розв'язувати складні проблеми та завдання у професійної діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування на основі застосування цілісних знань у професійній практиці, оволодіння інструментарієм та методологією наукової, педагогічної та професійної діяльності, проведення дослідження та / або здійснення інновацій, в тому числі в умовах невизначеності та сучасних вимог, формування та обґрунтування власних висновків.
22	Загальні компетентності	ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
		ЗК-2. Здатність до узагальнення та структуривання проблем предметної області, а також розробки відповідних організаційних (управлінських) рішень.
		ЗК-3. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій (в тому числі, в глобальних комп'ютерних мережах) з метою пошуку, оброблення, аналізу та систематизації інформації з різних джерел і професійній сфері, а також до будівництва комунікаційної мережі для обміну інформацією.
		ЗК-4. Здатність до навчання, самостійної підготовки до прийняття ефективних управлінських рішень та готовність підвищувати рівень своїх знань.
		ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, а також іноземною мовою.

		ЗК-6. Здатність працювати автономно, в команді, в колективі та виявляти ініціативу та підприємливість.
		ЗК-7. Здатність до формування світогляду, розуміння принципів розвитку суспільства, розуміння філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної науки.
		ЗК-8. Здатність спілкування з різними цільовими аудиторіями, використовуючи відповідну лексику, методи, техніки та прийоми, набуття ораторської майстерності для публічного представлення і захисту самостійних досліджень на відповідному рівні, публічного виступу на конференціях, семінарах та форумах.
		ЗК-9. Здатність до самостійної роботи, самостійного проведення досліджень, самостійного прийняття управлінських рішень та інтерпретації отриманих результатів, здатність нести відповідальність за їх реалізацію, точність й коректність прийнятого рішення.
		ЗК-10. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення та спроможність забезпечувати їх правомочність.
		ЗК-11. Здатність демонструвати достатній обсяг знань предметної області, критичне осмислення існуючих проблем як у навчанні, так й професійній діяльності та на межі предметних галузей.
		ЗК-12. Здатність виробляти, чітко формулювати аргументи щодо власної позиції, здатність донесення власних висновків для прийняття відповідних управлінських рішень.
		ЗК-13. Здатність раціонально використовувати час в процесі виконання професійних обов'язків.
		ЗК-14. Здатність виявляти актуальні проблеми, здійснювати теоретичний аналіз проблеми, пропонувати та обґрунтовувати рішення.
		ЗК-15. Здатність вчитися бути сучасно навченим, здатність бути критичним і самокритичним, формувати почуття особистої відповідальності, наполегливість, гнучкість, енергійність, впевненість в собі, ініціативність.
23	Фахові, професійні компетенції	ФК-1. Здатність визначати проблеми, тематику наукових досліджень, опрацьовувати наукову інформацію, аналізувати й узагальнювати її, аргументувати вибір методу розв'язання спеціалізованої задачі.
		ФК-2. Здатність застосовувати знання та уміння з теорії і практики управління фінансовими ресурсами суб'єктів підприємництва, фінансових установ, держави з метою запобігання та подолання кризових ситуацій.
		ФК-3. Проводити дослідження фінансових відносин, зовнішнього і внутрішнього середовища держави, суб'єктів підприємництва та фінансових інститутів, здійснювати аналіз результатів дослідження та розробляти рекомендації щодо їх упровадження.
		ФК-4. Здатність здійснювати стратегічний аналіз та управління фінансами суб'єктів підприємництва,

		<p>розробляти та реалізовувати їх фінансову стратегію, застосовувати систему фундаментальних знань з фінансового менеджменту, засобів, механізмів та інструментарію системного фінансового управління підприємством, а також систему фундаментальних знань з управління процесами фінансового оздоровлення підприємства, засобів, механізмів та інструментарію виведення суб'єктів господарювання зі стану фінансової кризи.</p>
		<p>ФК-5. Здатність до обґрунтування управлінських рішень з різним ступенем невизначеності та ризику у сфері оподаткування, оволодіння навичками самостійного здійснення аналізу, ідентифікації та оцінювання ризику з використанням комп'ютерної техніки та програмно-математичних комплексів, до оволодіння навичками використання вивчення механізмів оподаткування суб'єктів господарювання; особливостей оподаткування нерезидентів, порядку пільгового оподаткування, специфіки оподаткування окремих видів діяльності, оптимізації податкових зобов'язань платників податків.</p>
		<p>ФК-6. Здатність до володіння та глибокого розуміння комплексу питань, пов'язаних з процесом реалізації цілей підприємства, таких як: планування, бюджетування, аналіз і контроль відхилень факт. результатів діяльності від планових, розробкою оптимальних управлінських рішень, до координації і інтеграції оперативних планів за різними бізнес-процесами та узгодження їх зі стратегічним планом розвитку з використання інструменту контролінгу.</p>
		<p>ФК-7. Здатність використовувати знання з основних положень теорії і практики ризик-менеджменту в сфері фінансових взаємовідносин суб'єктів господарської діяльності, вміти аналізувати та управляти фінансовими ризиками, ідентифікувати місцезнаходження прогнозованих чи виникаючих в процесі господарської діяльності фінансових ризиків в загальній системі їх класифікації, розробляти стратегію ризик-менеджменту на підприємстві та оцінювати її ефективність.</p>
		<p>ФК-8. Здатність використовувати сучасні інформаційні системи, технології, програмне забезпечення, основи математичного моделювання та фінансової аналітики для прийняття фінансових рішень й формування інформаційного простору фінансової діяльності суб'єктів підприємництва.</p>
		<p>ФК-9. Здатність дотримуватись принципів, прийомів і методів регулювання банківської діяльності, формувати та використовувати інформаційну базу для реалізації заходів управління банками в умовах кризи; здійснення нагляду за банківською діяльністю на рівні структурних підрозділів Національного банку України з використанням інформаційних і комунікаційних технологій; здатність проводити нагляд та перевіряти дотримання нормативних параметрів використання фінансових ресурсів банківської установи; здатність</p>

		<p>володіти методами синтезу, аналізу та прогнозування кон'юнктури ринку банківських послуг.</p> <p>ФК-10. Здатність розробляти комплексний стратегічний план діяльності банку, формувати систему управління банківськими процесами, здійснювати оцінку та управління банківськими ризиками, визначати елементи організації та функціонування системи ризик-менеджменту банку, оцінювати фактори ризику банківських процесів, здійснювати обґрунтований вибір методів управління банківськими ризиками, визначати вплив ризиків на фінансові результати діяльності банку, використовувати сучасні методи моделювання процесів банківської діяльності та регулювання банківських ризиків на підставі основних положень та концепцій банківського менеджменту.</p> <p>ФК-11. Здатність до управління фінансами за участі фінансових посередників, аналізувати основні показники ринку фінансових послуг загалом та окремих сегментів, визначати сутність фінансових послуг, їх роль в економіці та класифікацію фінансових послуг за різними критеріями, аналізувати і порівнювати надання фінансових послуг відповідно до вимог законодавства; здатність до конструювання інноваційних фінансових інструментів, управління ризиками в процесі здійснення інвестиційної. Емісійної та посередницької діяльності на всіх сегментах фінансових ринків; визначати порядок регулювання ринків фінансових послуг, аналізувати відмінності в укладанні договорів на надання фінансових послуг відповідно до умов законодавства.</p> <p>ФК-12. Здатність застосовувати методи з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави; використовувати у професійній діяльності знання з теорії та практики організацій фінансів страхових компаній, специфіки розробки і просування страхових продуктів, використовувати на практиці концепції страхового менеджменту в страховій компанії.</p> <p>ФК-13. Здатність будувати та застосовувати математичні методи і моделі в страхуванні, моделювати економічні та соціальні процеси, що пов'язані з об'єктами страхування та суб'єктами, які діють національних та міжнародних економічних відносинах.</p> <p>ФК-14. Здатність використовувати знання щодо сутності та ролі місцевих фінансів в економічному і соціальному розвитку адміністративно-територіальних утворень, особливостей механізму управління місцевими фінансами у професійній діяльності, застосовувати теоретико-методологічні засади формування регіональної економічної політики, законодавчі та нормативно-правові засади діяльності центральних,</p>
--	--	--

		<p>регіональних органів державної влади та органів місцевого самоврядування, аналізувати особливості регіонального менеджменту та процесу децентралізації в умовах різних форм власності.</p>
		<p>ФК-15. Здатність застосовувати знання з формування й реалізації бюджетної політики, організації бюджетного процесу, управління фінансовими потоками в бюджетному процесі, здійснювати оцінку діяльності бюджетних установ, здатність управляти фінансовими потоками в аспекті національних інтересів України, розуміти теорію та практику щодо фіскальної політики держави та податкового регулювання, формувати та використовувати доходи бюджету, організовувати проведення державних закупівель та тендерів, основних етапів фінансового та податкового менеджменту.</p>
		<p>ФК-16. Здатність організовувати та проводити макрофінансове планування й бюджетування з метою прийняття обґрунтованих управлінських рішень для досягнення цілей та завдань розвитку держави, формувати систему управління фінансовими ризиками на макрорівні; розуміти основні прийоми і методи, що використовують в процесі державного фінансового ризик-менеджменту відповідними суб'єктами та доцільність їх використання; здатність до оволодіння стратегією управління ризиками в сфері державних фінансів та моніторинг основних факторів, що впливають на фінансову стійкість та платоспроможність держави; здатність до формування навичок щодо вимірювання та оцінки фінансових ризиків на макрорівні, а також визначення переваг в процесі прийняття управлінських рішень щодо ефективного розподілу і використання державних фінансових ресурсів.</p>
		<p>ФК-17. Здатність до глибокого розуміння умов і факторів становлення та механізмів функціонування глобальної економіки, сутності середовища формування сучасних стратегій розвитку та його ключових компонентів, взаємозалежностей і взаємовпливу множини макростратегій, спектра апробованих у світогосподарській практиці і новітніх найперспективніших макроекономічних політик, особливостей розробки та реалізації національних та інтеграційних стратегій економічного розвитку, сучасної міжнародної регуляторно-координаційної політики, сутності, умов, проблем і перспектив глобалізації економіки, її впливу на національні стратегії розвитку; здатність застосовувати методичний, математичний апарат управління ризиками у сфері зовнішньоекономічної діяльності.</p>
		<p>ФК-18. Оволодіння базисною системою знань із міжнародної та європейської економічної інтеграції, основних теоретичних концепцій та перспектив економічної інтеграції України, методичних підходів й практичних навичок щодо принципів, прийомів і</p>

		<p>методів організації та здійснення міжнародних розрахунків, кредитно-розрахункових і валютних операцій, здатність виконання розрахунків за різними засобами платежів, здатність до управління міжнародними ризиками.</p> <p>ФК-19. Глибокі обґрунтовані знання концептуальних засад наукових досліджень у фінансах, банківській справі та страхуванні, системи наукових методів, технології підготовки науково-дослідної роботи, порядку апробації результатів наукових досліджень, організації дослідницької діяльності в Україні та світі.</p> <p>ФК-20. Здатність критично оцінювати отримані результати, захищати прийняті рішення, робити наукові висновки із досліджень, належним чином оформляти їх результати та презентувати.</p>
7. Програмні результати навчання		
24	Знання	<p>ПРН-1. Відтворювати розуміння сутності процесу розвитку фінансової, банківської та страхової діяльності суб'єктів господарювання та механізму управління цими процесами.</p> <p>ПРН-2. Показувати концептуальні та методологічні знання в галузі фінансів, банківської справи та страхування, застосовувати їх під час начального процесу та у професійній діяльності.</p> <p>ПРН-3. Відтворювати досвід практичної діяльності шляхом самостійного вибору та застосування планових та нестандартних методів й алгоритмів діяльності суб'єктів підприємництва у стандартних та нестандартних умовах.</p> <p>ПРН-4. Впорядковувати базові уявлення про розроблення стратегічних напрямів формування фінансово-інвестиційної моделі розвитку суб'єктів підприємництва, забезпечення їх конкурентоспроможності в умовах кризових ситуацій та демонструвати теоретичні знання щодо управлінських рішень з різним ступенем невизначеності та ризику у сфері оподаткування.</p> <p>ПРН-5. Збирати і впорядковувати матеріали для економічного та фінансового обґрунтування здійснення банківських операцій, демонструвати розуміння з основних положень та концепцій банківського менеджменту й методів управління банківськими ризиками, визначати стратегію і тактику діяльності банку, способи диверсифікації інвестиційного кредитування.</p> <p>ПРН-6. Розробляти і впроваджувати заходи щодо управління фінансами страхових організацій, орієнтуватися у специфіці застосування інформаційних систем та технологій управління страховими організаціями, інтегрувати існуючі методи оцінки ризиків, що виникають у страховій діяльності, адаптувати їх для розв'язання завдань при проведенні страхового ризик-менеджменту та вміти на засадах сучасної методології аналізу оцінювати якість основних</p>

		страхових продуктів та послуг у ринкових умовах з урахуванням чинно законодавчої бази.
		ПРН-7. Володіти базовими знаннями та навичками щодо економічних процесів та закономірностей функціонування фінансового ринку, закономірностей функціонування фінансових посередників на ринку фінансових послуг, приймати обґрунтовані управлінські рішення в процесі функціонування фінансових посередників та визначати способи управління ризиками в процесі здійснення інвестиційної, емісійної та посередницької діяльності на всіх сегментах фінансових ринків.
		ПРН-8. Визначати сутність, типи, напрями та складові фінансової, бюджетної та податкової політики держави, застосовувати знання в галузі мобілізації, розподілу і використання фінансових ресурсів з метою досягнення певних економічних, соціальних, міжнародних цілей, підпорядкованих реалізації інтересів держави і суспільства, демонструвати розуміння умов і факторів становлення та механізмів функціонування глобальної економіки, основних теоретичних концепцій та перспектив міжнародної та європейської економічної інтеграції України, а також прийомів і методів організації та здійснення міжнародних розрахунків і валютних операцій.
25	Уміння	ПРН-9. Застосовувати та поєднувати теорію та практику, а також приймати рішення щодо розробки стратегії розв'язання практичних задач з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних державних та виробничих інтересів.
		ПРН-10. Володіти українською та іноземними мовами з метою спілкування як на національному, так і на міжнародному рівні з актуальних питань фінансів, банківської справи та страхування.
		ПРН-11. Відтворювати логіку фінансової діяльності підприємства, побудувати оптимальну систему мобілізації і використання фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва, розробити і реалізувати стратегію планування, бюджетування та фінансової аналітики на підприємстві, планувати і прогнозувати фінансовий розвиток підприємства, зокрема, передбачати можливі фінансові ризики, враховуючи фінансові чинники внутрішнього і зовнішнього середовища для прогнозування його фінансової рівноваги, виконувати на високому професійному рівні конкретній фінансові операції, приймати оптимальні управлінські рішення як у звичайних, так і в екстремальних умовах, будувати економіко-математичні моделі у сфері фінансів, визначати актуальні проблеми та ризики у податковій політиці суб'єктів підприємництва.
		ПРН-12. Продемонструвати вміння професійно працювати із сучасною комп'ютерною технікою, практичні навички щодо комп'ютерного збору і обробки фінансово-облікової інформації, ідентифікувати та

		<p>інтерпретувати сучасні методи обробки фінансової інформації та її систематизації, виділити новизну, теоретичну і практичну значимість фінансового дослідження. Формувати конкретні напрямки впровадження результатів дослідження в практику фінансової діяльності суб'єктів підприємництва.</p> <p>ПРН-13. Вміти на засадах методів статистичного моделювання проводити економічне діагностування фінансового стану банку, аналіз і оцінку використання його ресурсів у досягненні цілей, аналізувати ефективність проведення банківських операцій, уміти розробляти методіку управління банківськими ризиками, її використання та визначення впливу на результати діяльності, вміти приймати науково обґрунтовані управлінські рішення щодо формування діяльності банку в умовах дисбалансів та невизначеності, зробити висновок щодо ефективності діяльності банку та запропонувати план дій щодо удосконалення роботи банківської установи.</p> <p>ПРН-14. Вміти застосовувати, розробляти та удосконалювати методичний інструментарій і стандарти страхової справи, впроваджувати передовий досвід та наукові дослідження зі страхової справи, вміти забезпечувати ефективність управління страховою організацією, її структурними підрозділами; організувати повсякденний менеджмент в страховій організації, маркетингову діяльність суб'єктів страхового ринку; аналізувати діяльність страховика і пропонувати заходи, спрямовані на її поліпшення; визначати достатність коштів страхових резервів для забезпечення виконання зобов'язань перед страхувальниками, оцінювати основні ризики страхової організації та формувати управлінські рішення щодо їх подолання.</p>
		<p>ПРН-15. Демонструвати розуміння сутності процесів, які обумовлюють бюджетну політику на державному та місцевому рівнях, що дає можливість здійснювати діяльність з управління фінансовими потоками в бюджетному процесі, місцевими фінансами, використовуючи програмно-цільовий метод, проводити контроль і аудит державних фінансів, дискутувати з проблемних наукових питань розвитку та управління місцевими, державними та міжнародними фінансами.</p> <p>ПРН-16. Визначати перспективи розвитку глобальних фінансів, міжнародної та європейської інтеграції України в умовах глобалізації, оцінювати ефективність функціонування системи міжнародних розрахунків та валютних операцій, здійснювати аналіз та планування макрофінансових показників з урахування макроекономічних ризиків.</p>
26	Комунікація	<p>ПРН-17. Вміти доступно, на високому професійному рівні представляти отримані результати власних знань та умінь, здійснювати трансфер набутих знань та результатів.</p>

		<p>ПРН-18. Дискутувати, пояснювати, відтворювати результати своїх досліджень державною (іноземною) мовою.</p> <p>ПРН-19. Аналізувати чинне законодавство у сфері фінансів, банківської справи та страхування, захищати інтереси та права суб'єкта господарювання.</p> <p>ПРН-20. Пояснювати, аналізувати та представляти власні дослідження у студентських збірниках наукових праць, фахових публікаціях у вітчизняних та закордонних спеціалізованих виданнях.</p>
27	Автономія і відповідальність	<p>ПРН-21. Практикувати ефективну колективну роботу, здійснювати раціональну організацію та управління трудовими ресурсами у сфері професійної діяльності, навчати основним теоретичним положенням та практичним умінням у галузі фінансів, банківської справи та страхування у колективі.</p> <p>ПРН-22. Адаптуватися до нових умов, самостійно приймати рішення та ініціювати оригінальні дослідницько-інноваційні комплексні проекти.</p> <p>ПРН-23. Аргументувати та обґрунтувати оригінальне інноваційне рішення, яке направлене на розв'язання фінансової проблеми.</p> <p>ПРН-24. Усвідомлювати необхідність постійного навчання з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.</p> <p>ПРН-25. Помічати, виявляти і вирішувати етичні проблеми, ґрунтуючись на принципах корпоративної соціальної відповідальності, діяти автономно та бути самостійним в планування і реалізації проектів на професійному рівні, нести відповідальність за розвиток професійних знань.</p>
8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми		
28	Кадрове забезпечення	<p>Розробники програми: 3 доктори наук, 1 кандидат наук, доцент.</p> <p>Всі розробники є штатним співробітниками Донбаської державної машинобудівної академії</p> <p>Керівник проектної групи: Єлецьких С.Я. - зав. кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва, д.е.н., професор.</p> <p>До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування, в т.ч. закордонні.</p>
29	Матеріально - технічне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - навчальні корпуси; - гуртожитки; - тематичні кабінети; - спеціалізовані лабораторії; - комп'ютерні класи; - пункти харчування; - точки бездротового доступу до мережі Інтернет; - мультимедійне обладнання; - спортивний зал, спортивні майданчики.

30	Інформаційне та навчально- методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - офіційний сайт ДДМА: http://www.dgma.donetsk.ua/ ; - точки бездротового доступу до мережі Інтернет; - необмежений доступ до мережі Інтернет; - наукова бібліотека, читальні зали; - віртуальне навчальне середовище Moodle; - пакет MS Office 365; - корпоративна пошта; - навчальні і робочі плани; - графіки навчального процесу - навчально-методичні комплекси дисциплін; - навчальні та робочі програми дисциплін; - дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін; - програми практик; - методичні вказівки щодо виконання курсових проєктів(робіт), дипломних проєктів (робіт); - критерії оцінювання рівня підготовки; - пакети комплексних контрольних робіт.
9 - Академічна мобільність		
31	Національна кредитна мобільність	Підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників у вітчизняних вищих навчальних закладах.
32	Міжнародна кредитна мобільність	-

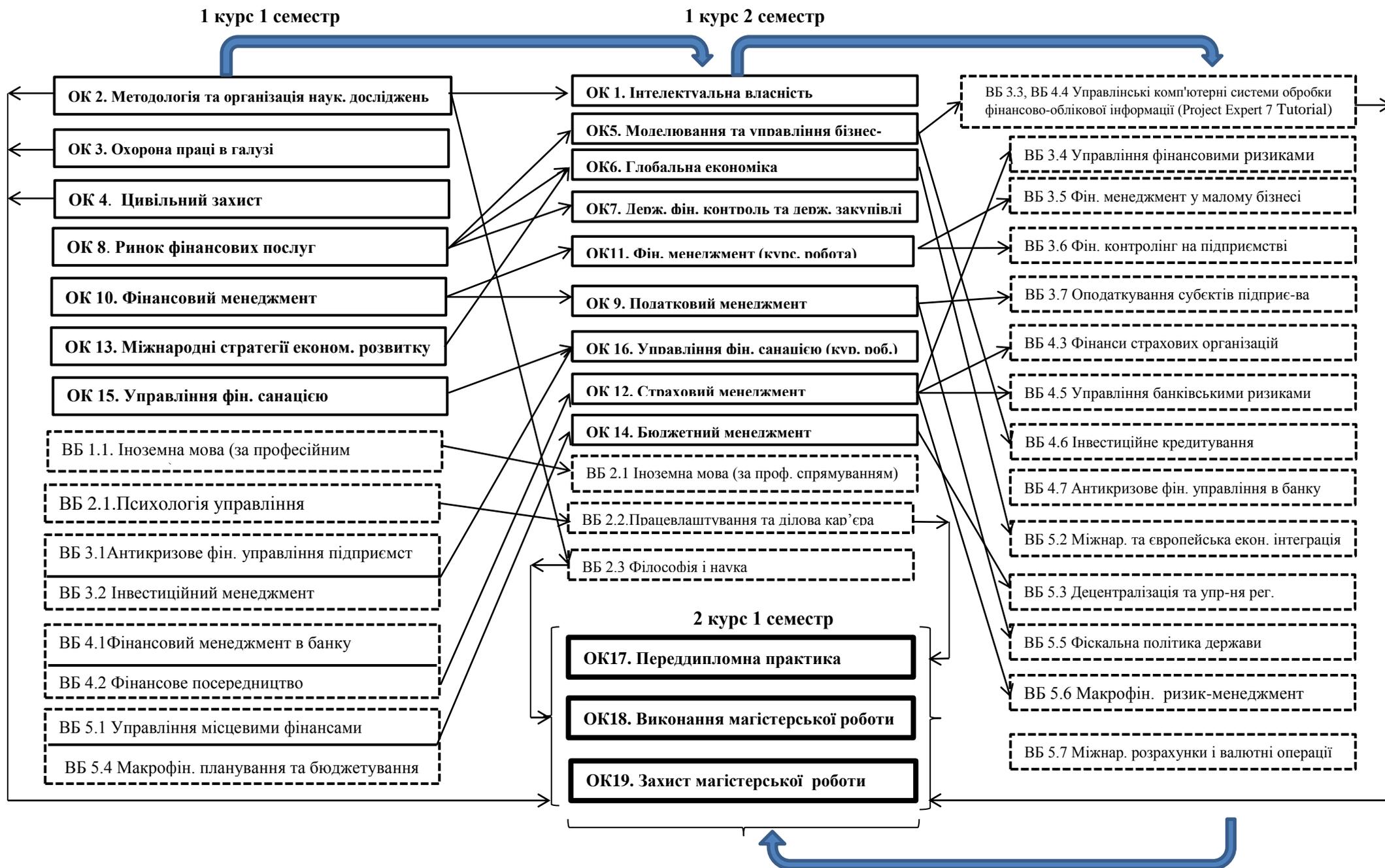
**2. Перелік компонент освітньо-професійної програми
та їх логічна послідовність**
2.1 Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Інтелектуальна власність	1,0	залік
ОК 2.	Методологія та організація наукових досліджень	2,0	залік
ОК 3.	Охорона праці в галузі	1,5	іспит
ОК 4.	Цивільний захист	1,5	залік
ОК 5.	Моделювання та управління бізнес-процесами	2,0	залік
ОК 6.	Глобальна економіка	2,0	іспит
ОК 7.	Державний фінансовий контроль та державні закупівлі	2,0	іспит
ОК 8.	Ринок фінансових послуг	3,0	іспит
ОК 9.	Податковий менеджмент	3,0	іспит
ОК 10.	Фінансовий менеджмент	3,0	іспит
ОК 11.	Фінансовий менеджмент (курсозна робота)	0,5	залік
ОК 12.	Страховий менеджмент	3,0	іспит
ОК 13.	Міжнародні стратегії економічного розвитку	3,0	залік
ОК 14.	Бюджетний менеджмент	3,0	іспит
ОК 15.	Управління фінансовою санацією підприємства	2,5	іспит
ОК 16.	Управління фінансовою санацією підприємства (курсозна робота)	0,5	залік
ОК 17.	Переддипломна практика	6	
ОК 18.	Виконання магістерської роботи	21	
ОК 19.	Захист магістерської роботи	3	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		63,5	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1</i>			
ВБ 1.1.	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	6,5	залік/іспит
<i>Вибірковий блок 2</i>			
ВБ 2.1.	Психологія управління	2,5	залік
ВБ 2.2.	Працевлаштування та ділова кар'єра	2	залік
ВБ 2.3.	Філософія і наука	2	залік
<i>Вибірковий блок 3</i>			
<i>01 - Фінансова аналітика та управління фінансами суб'єктів підприємницької діяльності</i>			
ВБ 3.1.	Антикризове фінансове управління на підприємстві	3,0	залік
ВБ 3.2.	Інвестиційний менеджмент	3,0	залік
ВБ 3.3.	Управлінські комп'ютерні системи обробки фінансово-облікової інформації (Project Expert 7 Tutorial)	3,0	залік
ВБ 3.4.	Управління фінансовими ризиками на підприємстві	2,0	залік
ВБ 3.5.	Фінансовий менеджмент у малому бізнесі	3,0	залік
ВБ 3.6.	Фінансовий контролінг на підприємстві	3,0	залік
ВБ 3.7.	Оподаткування суб'єктів підприємництва	3,0	залік

1	2	3	4
Вибірковий блок 4			
02 - Банківська справа, фінансове посередництво та страхування			
ВБ 4.1.	Фінансовий менеджмент у банку	3,0	залік
ВБ 4.2.	Фінансове посередництво	3,0	залік
ВБ 4.3.	Фінанси страхових організацій	3,0	залік
ВБ 4.4.	Управлінські комп'ютерні системи обробки фінансово-облікової інформації (Project Expert 7 Tutorial)	3,0	залік
ВБ 4.5.	Управління банківськими ризиками	2,0	залік
ВБ 4.6.	Інвестиційне кредитування	3,0	залік
ВБ 4.7.	Антикризове фінансове управління в банку	3,0	залік
Вибірковий блок 5			
03 - Управління місцевими, державними та міжнародними фінансами			
ВБ 5.1.	Управління місцевими фінансами	3,0	залік
ВБ 5.2.	Міжнародна та європейська економічна інтеграція	3,0	залік
ВБ 5.3.	Децентралізація та управління регіональним розвитком	3,0	залік
ВБ 5.4.	Макрофінансове планування та бюджетування	3,0	залік
ВБ 5.5.	Фіскальна політика держави	2,0	залік
ВБ 5.6.	Макрофінансовий ризик-менеджмент	3,0	залік
ВБ 5.7.	Міжнародні розрахунки і валютні операції	3,0	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		26,5	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2 Структурно-логічна схема ОП

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньої програми.

3.Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» проводиться у формі захисту кваліфікаційної магістерської роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження освітнього ступеня «Магістр» із присвоєнням кваліфікації «Магістр з фінансів, банківської справи та страхування». Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Таблиця 4.1

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 13	ОК 14	ВБ 1	ВБ 2	ВБ 3	ВБ 4	ВБ 5
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
ЗК 1	+		+		+	+			+		+	+	+	+	+		+		+		+	+		+
ЗК 2	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+		+		+	+	+	+	+	+
ЗК 3		+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+				+	+		+	+
ЗК 4	+	+	+		+				+	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 5	+		+		+	+	+	+	+				+			+	+		+		+	+		+
ЗК 6		+			+			+	+	+		+	+		+	+		+		+			+	
ЗК 7	+		+		+	+						+		+	+	+	+	+	+		+	+		+
ЗК 8	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+	+			+	+	+	+	+	+	+
ЗК 9		+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+				+	+		+	+
ЗК 10	+	+	+		+				+		+	+			+	+			+	+	+	+	+	+
ЗК 11	+		+		+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+	+		+	+		+
ЗК 12		+			+			+	+		+	+					+			+			+	
ЗК 13			+	+		+				+	+		+	+							+			+
ЗК 14					+		+	+	+	+			+	+	+	+	+	+				+		+
ЗК 15	+		+		+	+			+	+	+	+	+	+	+		+		+		+	+	+	+
ФК 1	+	+	+	+	+		+	+				+		+	+		+		+	+	+		+	+
ФК 2		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+				+	+	+	+	+
ФК 3	+	+	+						+		+	+		+	+		+	+	+	+	+	+		+
ФК 4	+		+			+	+	+					+			+	+		+		+		+	
ФК 5		+			+			+	+		+				+	+		+		+		+		+
ФК 6	+		+		+	+						+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+

Продовження таблиці 4.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
ФК 7			+	+		+							+	+							+			+
ФК 8					+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+				+		+
ФК 9	+		+		+	+			+		+	+	+	+	+		+		+		+	+	+	+
ФК 10	+	+	+	+	+		+	+		+		+		+	+		+		+	+	+		+	+
ФК 11				+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+				+	+	+	+	+
ФК 12	+				+				+	+		+		+	+		+	+	+	+	+	+		+
ФК 13	+				+	+	+	+	+	+	+		+			+	+		+		+		+	
ФК 14					+			+		+		+	+		+	+		+		+		+		+
ФК 15	+		+		+	+				+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
ФК 16	+		+		+	+				+		+	+	+	+		+		+		+	+	+	+
ФК 17	+	+	+	+	+		+	+	+	+		+		+	+		+		+	+	+		+	+
ФК 18		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+				+	+	+	+	+
ФК 19	+	+	+		+				+	+		+		+	+		+	+	+	+	+	+		+
ФК 20	+		+		+	+	+	+			+		+			+	+		+		+		+	

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

Таблиця 5.1

		ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 13	ОК 14	ВБ 1	ВБ 2	ВБ 3	ВБ 4	ВБ 5	
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Знання	ПРН 1	+		+		+	+			+		+	+	+	+		+		+		+	+		+		
	ПРН 2	+			+	+		+	+	+	+	+	+		+	+		+		+	+	+	+	+	+	+
	ПРН 3		+	+											+	+	+				+			+	+	
	ПРН 4	+	+	+		+				+	+	+	+		+	+		+			+		+	+	+	+
	ПРН 5	+		+			+	+	+	+				+			+	+		+		+	+		+	+
	ПРН 6		+						+	+	+		+	+		+	+		+		+			+		
	ПРН 7	+		+			+						+		+	+	+	+	+	+	+		+		+	+
	ПРН 8	+		+	+			+	+	+	+	+			+					+	+	+		+	+	+
Уміння	ПРН 9			+	+		+	+	+			+		+	+		+				+	+		+	+	+
	ПРН 10			+		+						+	+			+	+			+	+	+	+	+	+	+
	ПРН 11	+		+		+	+			+	+		+		+	+	+	+	+	+		+	+		+	+
	ПРН 12		+			+			+	+		+	+					+			+			+		
	ПРН 13			+	+		+				+	+		+	+							+				+
	ПРН 14					+		+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+			+		+	+
	ПРН 15	+		+		+	+			+	+	+	+	+	+	+		+		+		+	+	+	+	+
	ПРН 16	+			+	+		+	+				+		+	+		+		+	+	+	+		+	+
Комунікація	ПРН 17		+	+			+	+	+	+	+	+			+	+	+				+	+	+	+	+	+
	ПРН 18	+	+	+						+		+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+		+
	ПРН 19	+		+			+	+	+					+			+	+		+		+		+		
	ПРН 20		+			+			+	+		+				+	+		+		+		+		+	+

Продовження таблиці 5.1

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Автономія і відповідальність	ПРН 21	+	+	+	+		+		+	+	+	+		+	+							+			+	
	ПРН 22					+		+						+	+	+	+	+	+					+		+
	ПРН 23	+		+			+			+		+	+	+	+	+		+		+		+	+	+	+	+
	ПРН 24	+	+					+	+		+		+		+	+		+	+	+	+	+		+	+	+
	ПРН 25	+	+		+			+	+	+	+	+			+	+	+		+		+	+	+	+	+	+

6. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

1. Закон «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року №1556-VII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page> .
2. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерств освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 60. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/>
3. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). – К.: ТОВ «ЦС», 2015. – 32 с.
4. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. №266 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>.
5. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010.– К. : Видавництво «Соцінформ», 2010.
6. Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. №1341 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>.
7. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248945529>
8. Проект наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zib.com.ua/ua/print/122543vimogi_do_oformlennya_disertsacii_tekst_proektu_2016_roku.html.
9. Розроблення освітніх програм: Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
10. ISCED (МСКО) 2011 – <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
11. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 – <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
12. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
13. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.

14. 6. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система. Довідник користувача / пер. з англ., за ред. Ю.М. Рашкевича та Ж.В. Таланової. – 2-ге вид. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 106 с.

15. Міжнародна стандартна класифікація освіти.
<http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-educationtraining2013RU.pdf>

16. Захарченко В.М., Луговий В. І., Шашкевич Ю. М. , Таланова Ж. В. /За ред. В. Г. Кременя/, Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

17. Рашкевич Ю. М.. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. – Л: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 168 с.

**Керівник проектної групи,
д-р екон. наук, професор**

С.Я. Єлецьких